

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek jogtanácsos által képviselt Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság jogutódja alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Győri Munkaügyi Bíróságon 6.M.1149/2008. szám alatt indított és a Győri Munkaügyi Bíróság 2010. február 22-én hozott 6.M.1149/2008/15. számú ítéletével befejezett perében az alperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Győri Munkaügyi Bíróság 6.M.1149/2008/15. számú ítéletét hatályában fenntartja azzal a kiegészítéssel, hogy az alperes határozatát is hatályon kívül helyezi.

A felülvizsgálati eljárásban felmerültilletéket a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

K. A-né rokkantsági nyugellátás iránti 2008. július 7. napján előterjesztett igényét a Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság 14. sorszámú határozatával elutasította, mert az SZSZI elsőfokú orvosi bizottságának szakvéleménye szerint össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 40 %-os, rehabilitálható, de nem intézményes szinten.

Az igénylő fellebbezése folytán eljáró nyugdíjbiztosítási igazgatóság igazgatója 21. sorszámú határozatával a fellebbezést elutasította és az elsőfokú határozatot helybenhagyta, utalva az

SZSZI másodfokú orvosi bizottságának szakvéleményére, amely egyezett az elsőfokú orvosi bizottságéval és a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 36/A. § (1) bekezdésére. Egyben megállapította azt is, hogy 27 év és 164 nap szolgálati idővel rendelkezik az igénylő.

K. A-né keresettel támadta meg a munkaügyi bíróságon a társadalombiztosítási határozatokat, vitatva az egészségkárosodás mértékét, amely álláspontja szerint elérte a rokkantsági nyugellátáshoz szükséges szintet, ezért azok hatályon kívül helyezését, míg az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Győri Munkaügyi Bíróság 6.M.1149/2008/15. számú ítéletével az alperes (helyesen a nyugdíjbiztosítási igazgatóság igazgatója) 2008. október 17. napján hozott 21. sorszámu másodfokú határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására utasította.

Ítéletének indokolásában idézte a Tny. 36/A. § (1) bekezdésében írt rendelkezést, továbbá a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 111. § (1) bekezdésében, a Pp. 183. § (2) és 182. §-ában írt rendelkezéseket, valamint a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 31. számú állásfoglalásában kifejtett jogi álláspontját.

A munkaügyi bíróság az ítélet indokolásában utalt arra, hogy beszerezte az igazságügyi orvosszakértői szakvéleményeket és ezek alapján aggálytalanul megállapította, hogy a felperes összeszerkezeti egészségkárosodása a másodfokú orvosi bizottság vizsgálata idején már elérte a Tny-ben meghatározott és jogosultságot eredményező mértéket. A jogszabály azonban előírja az egészségkárosodás mértékének vizsgálatán túl a rokkantsági nyugdíj jogosultságának megállapításához azt is, hogy komplex vizsgálat keretében a szakértők a rehabilitáltságról is nyilatkozzanak, ugyanis csak ennek megléte esetén válhat jogosulttá az ellátásra a felperes. Ezért a Pp. 339. § (1) és (3) bekezdése alapján az alperest a rehabilitálhatóság tekintetében új eljárás lefolytatására kötelezte.

A munkaügyi bíróság ítélete ellen az alperes felülvizsgálati kérelemmel élt a Pp. 270. § (2) bekezdésére, jogszabálysértésre hivatkozva.

A kérelem indokaként utalt arra, hogy a munkaügyi bíróság eljárása során sérültek a Pp. 3. § (2), 164. § (2), 182. § (3), 206. § (1) és 221. § (1) bekezdésében írt rendelkezések. A Tny. 72. §-a alapján szerzett szakvéleményeknek - az alperesi álláspont szerint - ugyanolyan bizonyító ereje van, mint a bírósági eljárás

során beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvéleményeknek. Ehhez képest a perben négy egyenrangú, egymástól független szakértői vélemény készült, amelyek között olyan mértékű volt az ellentmondás, hogy két szakértői vélemény szerint a felperes egészségkárosodása nem érte el az ellátásra jogot adó mértéket, míg két szakértői vélemény szerint azt elérte, és a bíróságnak ezen szakértői vélemények közötti ellentmondást nem sikerült feloldania. Az SZSZI orvosszakértőinek szakvéleménye alapvetően eltért a két igazságügyi orvosszakértő véleményétől, akik a felperes 50-79 %-os, illetve 60 %-os mértékű egészségkárosodását véleményezték. A bíróság indítvány nélkül másik szakértőt rendelt ki elutasítva az alperesnek azt a bizonyítási indítványát, hogy az ETT szakvéleményét szerezzé be a per eldöntéséhez. Mivel ez nem történt meg, ezért az ítélet megalapozatlan és jogszabálysértő, sérti a Pp. 182. § (3) bekezdésében, illetőleg a Pp. 183. § (2) bekezdésében írtakat, továbbá megsértette a munkaügyi bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdését is, mert nem értékelte megfelelően a rendelkezésre álló bizonyítékokat és ezek értékelése az ítélet indokolásából sem követhető.

Az alperes ezen túlmenően utalt több legfelsőbb bírósági eseti döntésre is, amelyekkel ellentétes a munkaügyi bíróság ítélete.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbi indokok szerint nem megalapozott.

A felülvizsgálati kérelem elbírálása során a Legfelsőbb Bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a perben eljáró munkaügyi bíróság az eljárása és érdemi határozata meghozatala során törvénysértést követett-e el, mert a Pp. 270. § (2) bekezdése szerint csak az ügyben hozott jogerős ítélet jogszabálysértése esetén van lehetőség a felülvizsgálatra.

Vizsgálta a Legfelsőbb Bíróság a munkaügyi bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás anyagát, a bizonyítás módját és ezzel kapcsolatban azt állapította meg, hogy a munkaügyi bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása során nem követett el jogszabálysértést.

A peradatok alapján a munkaügyi bíróság az igazságügyi orvosszakértőt az egészségkárosodás mértékének véleményezésére és a felperes jelenlegi, vagy az egészségkárosodást megelőző munkakörben, illetve képzettségének megfelelő más munkakörben való rehabilitáció nélkül történő foglalkoztatása lehetőségére és a

rehabilitációra vonatkozó javaslat tétel tárgyában is felhívta véleményadásra. A szakértő a felperes egészségkárosodását 50-79 %-os mértékben véleményezte azzal, hogy az már fennállt a másodfokú orvosi bizottság vizsgálatának idején is, a foglalkoztatási rehabilitációval kapcsolatos kérdésre válaszolva pedig azt a megállapítást tette, hogy rehabilitációja nem lehetséges.

A Pp. 177. § (1) bekezdése a bíróság kötelezettségévé teszi, hogy a perben szakértő kirendelésével tisztázza azokat a tényeket, körülményeket, amelyek megállapításához olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik. A (2) bekezdés a perben szakértőként kirendelhető személyek, szervezetek felsorolását tartalmazza.

Nem vitás, hogy a társadalombiztosítási szerv által lefolytatott orvosszakértői bizonyítás eredménye más volt, mint a bírósági eljárásban kirendelt igazságügyi orvosszakértői vélemények megállapításai. Elsődlegesen azt emeli ki ezzel kapcsolatosan a Legfelsőbb Bíróság, hogy a perbeli időben hatályos 213/2007.(VIII.7.) Korm. rendelet (Korm. r.) 4. § 1) bekezdésének a) és d) pontjai szerint az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet szakhatósági állásfoglalást ad ki, többek között a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugellátás és a rehabilitációs járadék megállapításához. Ugyanezen Korm. r. 16. § (2) bekezdése azt mondja ki, hogy a 4. § a)-c) pontjai 2008. január 1-jén lépnek hatályba. Azonban a 16. § (6) bekezdése szerint a 4. § - 2009. október 1-jén hatályos - (1) bekezdése szerinti ellátások megállapításához az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet által 2009. október 1-je előtt kiadott szakvéleményt szakhatósági állásfoglalásnak kell tekinteni. Ez azonban a 182/2009.(IX.10.) Korm. rendelet 559. § (19) bekezdése és a 687. §-a szerint csak 2009. október 1-jétől hatályos és az ezt követően indult, vagy megismételt eljárásban kell alkalmazni. Ebből következik, hogy az SZSZI Orvosszakértői Bizottságai által adott szakvélemények a jelen ügy elbírálása során szakértői véleményeknek minősülnek. Ehhez képest a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő véleménye, amelynek megállapításait utóbb a Pp. 182. § (3) bekezdésének alkalmazásával kirendelt másik igazságügyi szakértő az egészségkárosodás mértékét illetően megerősítette, illetve pontosította, annak mértékét 60 %-osra értékelte és így ez jogszerűen képezte a bírósági döntés alapját még akkor is, ha a két igazságügyi orvosszakértő a rehabilitálhatóságot illetően nem adott egyforma véleményt.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az alperes által hivatkozott legfelsőbb bírósági eseti döntések - amelyek a szakértői vélemények ütköztetésére, illetve az ETT-IB kirendelésére vonatkoztak - mind 2006. január 1-je előtti igények elbírálásával kapcsolatban keletkeztek, amikor még a Pp. 182. § (4) bekezdése

hatályban volt (azt a 2005. évi XLVIII. törvény 16. § (2) bekezdése helyezte hatályon kívül és 2006. január 1-jétől hatálytalan), ugyan akkor a fentebb idézett Korm. rendeletet pedig még nem hozta meg és hirdette ki a Kormány.

Mindezekre figyelemmel helyesen járt el a munkaügyi bíróság - bár az ítélet indokolása e körben több helyen nem pontos, illetve hiányos - akkor, amikor nem rendelte el az alperes által kért bizonyítást, vagyis nem az Egészségügyi Tudományos Tanács Egészségügyi Területen Működő Igazságügyi Szakértői Testület szakvéleményének beszerzéséről döntött, hanem az egymással ellentétes, egymásnak ellentmondó szakértői véleményekben foglalt ellentmondások feloldása érdekében másik szakértőt rendelt ki. Az SZSZI szakértői véleményei és az igazságügyi szakértői vélemény közti ellentét feloldását a Pp. 182. § (3) bekezdése alapján kirendelt másik szakértő által adott szakvéleményével tisztázta, és ezzel az igazságügyi szakértői véleményben írtak alappal szolgálhattak az ítélet meghozatalául.

A fenti indokolásbeli módosítással, illetve kiegészítéssel helyes az elsőfokú bíróság érdemi döntése azzal, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelmében helyesen utalt a Tny. 36/A. §-ában írtakra, miszerint a rokkantsági nyugdíjra való jogosultságnak csak egyik, ámde összetett törvényi feltétele az egészségkárosodás 50-79 %-os mértékének fennállta, amelynek megléte mellett vizsgálandó a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a)-b) pontja szerint az is, hogy a jelenlegi vagy az egészségkárosodását megelőző munkakörében, illetve a képzettségének megfelelő más munkakörben való foglalkoztatásra rehabilitáció nélkül alkalmas-e a felperes vagy sem.

A rendelkezésre álló rehabilitációs szakértői bizottság szakvéleménye alapján az volt megállapítható, hogy a felperes rehabilitálható, de nem intézményes szinten javasolták azt. Ez a komplex vélemény a 40 %-os egészségkárosodás mértékhez kapcsolódott. Tény, hogy a rehabilitáció kérdésére a társadalombiztosítási határozat külön nem tért ki, azzal kapcsolatosan nem tartalmazott döntést, de annak elkészültekor ezt nem is vizsgálhatták, hiszen eleve abból az alaphelyzetből indult ki a határozatot meghozó társadalombiztosítási szerv, hogy az egészségkárosodás mértéke sem érte el a törvény által meghatározott értéket. Az igazságügyi orvosszakértők véleménye közötti eltérés ezen a téren nem jelentett eljárásjogi problémát, hiszen ezt a kérdést még a közigazgatási eljárásban kell először vizsgálni, majd ezzel kapcsolatosan határozatot hozni.

Ezért helyesen döntött a munkaügyi bíróság amikor megállapította, hogy miután komplex törvényi feltételeket ír elő a jogszabály, és így nem elegendő csupán az egészségkárosodás mértékének

megállapítása az ellátásra való jogosultság elbírálásához, ezért a bizonyítás körében a rehabilitáció kérdése is vizsgálat tárgya kell hogy legyen, azonban ezt az elsőfokú társadalombiztosítási szervnek kell megtennie. Az új eljárás során figyelemmel kell lenni az alperesnek a felperes össz-szervezeti egészségkárosodás mértékére, amelyet a munkaügyi bíróság ítéletében rögzített a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 111. § (3) bekezdése alapján.

Mindezek figyelembevételével a munkaügyi bíróságnak helyes volt az a döntése - a rendelkező részben írt kijavítással -, hogy a rehabilitációt érintő, a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a)-b) pontjában és a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény (Rjtv.) 3. §-ában meghatározottak vizsgálata és így a rehabilitációs szakértői szerv szakvéleményének beszerzése a közigazgatási elsőfokú határozatot hozó alperes feladata. Ellenkező esetben e szakértői testület komplex véleményen alapuló jogkérdésben való döntése egyfokú bírósági eljárás eredménye lenne, ami a jogorvoslati rendszer szűkítését jelentené.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeképpen azt állapította meg, hogy a munkaügyi bíróság ítélete lényegében alapvető jogszabályt nem sértett, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta azzal, hogy korrigálta azt a nyilvánvaló értelemzavaró hibát, miszerint a munkaügyi bíróság nem tett különbséget az alperes, mint elsőfokú- és az igazgató mint másodfokú társadalombiztosítási szerv, illetve határozataik között.

A felülvizsgálati eljárásban az alperes költséget nem igényelt, a felperesnek igazolt eljárási költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben a Legfelsőbb Bíróság a határozathozatalt mellőzte a Pp. 78. § (2) bekezdése szerint.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült illetéket a per tárgyi illeték- és költségmentessége folytán a magyar állam viseli (Tny. 81. §).

Budapest, 2011. február 21.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági írnok